

Hem>Domstolsförfaranden>Tvistemål>Bevisupptagning

Bevisupptagning

Finland

1 Bevisbörda

1.1 Hur ser bevisbördereglererna ut?

Käranden ska bevisa de omständigheter som stöder talan medan svaranden ska bevisa de omständigheter han eller hon åberopar. Underlåter en part att lägga fram bevis löper denne risken att de omständigheter som åberopas lämnas obestyrkta.

1.2 Finns det undantag från bevisbördereglererna? Om ja, i vilka fall? Är det i sådana fall möjligt att komma med motbevisning?

Erkända fakta behöver inte bevisas. Ett allmänt erkänt faktum eller ett faktum som domstolen har kännedom om å tjänstens vägnar behöver inte heller bevisas. Det är naturligtvis tillåtet att lägga fram motbevis.

1.3 Hur övertygande måste bevisningen vara för att läggas till grund för en dom?

Lagen föreskriver endast att domstolen ska bestämma vad som ska betraktas som fakta i ärendet efter att omsorgsfullt ha prövat alla omständigheter som framkommit. I Finland tillämpas principen om fri bevis teori, och det gäller således att lägga fram tillräckliga bevis för domstolen.

2 Bevisupptagning

2.1 Måste en part begära att bevisning tas upp eller kan domstolen ibland ta initiativ till bevisupptagning?

I praktiken ska de berörda parterna själva skaffa fram de bevis de vill åberopa. Lagen tillåter emellertid också att domstolen beslutar sig för att skaffa fram bevis på eget initiativ. Domstolen får dock inte mot båda parternas gemensamma vilja bestämma att ett nytt vittne ska höras eller en ny handling läggas fram, om det är fråga om ett mål där förlikning är tillåten.

I vissa fall, till exempel faderskapsmål, är domstolen dessutom skyldig att se till att all nödvändig bevisning skaffas fram.

2.2 Vad händer om en parts begäran om bevisupptagning godkänns?

Bevisupptagningen sker under huvudförhandlingen.

2.3 I vilka fall får domstolen avslå en parts begäran om bevisupptagning?

Domstolen kan bland annat avslå en sådan begäran om bevisning inte påverkar målet eller om målet redan är avklarat i det avseendet. En ansökan kan också avslås om den inkommer i ett alltför sent skede.

2.4 Vilka olika bevismedel finns det?

Bevismedel är hörande av berörda parter, vittnen och sakkunniga, framläggande av skriftliga bevis och sakkunnigutlåtanden samt syn.

2.5 Hur går vittnesförhör till? Skiljer de sig från förhör med sakkunniga? Vilka regler gäller för skriftlig bevisning och sakkunnigutlåtanden?

Det finns ingen skillnad mellan bedömningen av det muntliga hörandet av ett vittne eller en sakkunnig eller bedömningen av en sakkunnigs skriftliga utlåtande. Domstolarna godtar dock inte skriftliga utlåtanden från vittnen.

2.6 Har vissa bevismedel större bevisvärde än andra?

Nej. Domstolen har fri prövningsrätt när den värderar bevis.

2.7 Är det obligatoriskt att använda ett visst bevismedel för att styrka en omständighet?

Nej.

2.8 Är vittnen enligt lag skyldiga att avge vittnesmål?

I regel får ett vittne inte vägra vittna.

2.9 I vilka fall kan de vägra att vittna?

Till exempel en berörd parts make, trolovade och släktingar i direkt upp- eller nedstigande led samt syskon och deras makar eller adoptivföräldrar eller adoptivbarn har rätt att vägra vittna. Dessutom nämner lagen vissa andra situationer där ett vittne har rätt eller skyldighet att vägra vittna.

2.10 Kan en person som vägrar att vittna straffas eller tvingas att avge vittnesmål?

Ett vittne som utan giltigt skäl vägrar vittna kan med hot om böter åläggas att fullgöra sin skyldighet. Om ett vittne trots detta inte går med på att vittna kan domstolen bestämma att vittnet ska häktas till dess att han eller hon går med på att avge vittnesmål.

2.11 Finns det personer som inte får höras som vittnen?

Det är domstolen som avgör om (till exempel) någon som är under 15 år eller lider av en psykisk störning kan höras som vittne.

Vissa personkategorier får inte vittna i frågor som har ett samband med deras förtroendeställning, till exempel läkare och rättegångsombud.

2.12 Vad är domstolens och parternas respektive roller vid vittnesförhör? När får ett vittne höras med tekniska hjälpmedel, till exempel videokonferens eller andra medier?

Ett vittne hörs i regel först av den part som kallat det. Därefter har motparten rätt att korsförhöra vittnet. Efter korsförhöret får domaren och parterna ställa frågor till vittnet.

Om domstolen gör bedömningen att det är motiverat kan ett vittne höras via videokonferens eller någon annan lämplig telekommunikationsteknik, där de som deltar i sessionen kan se och höra varandra. Denna metod kan till exempel användas om vittnet inte kan inställa sig vid domstolen eller om det skulle orsaka orimliga kostnader att infinna sig, eller om vittnet är under 15 år. I vissa lägen kan ett vittne också höras per telefon.

3 Bevisvärdering

3.1 Om en part har skaffat fram bevisning på ett otillåtet sätt, hindrar det domstolen från att lägga den till grund för domen?

Lagen innehåller inga explicita föreskrifter för sådana omständigheter. Domstolen måste själv avgöra vilken betydelse sådan bevisning har.

3.2 Kan en parts utsaga användas som bevisning?

Ja. Berörda parter kan höras fritt i syfte att lägga fram bevis, och i ett tvistemål kan de höras under ed om sådana omständigheter som har särskild betydelse för ärendets avgörande. Ett yttrande som en part har avgett i syfte att lägga fram bevis bedöms utifrån samma kriterier som en vittnesutsaga.

Länkar

[Bevisupptagning](#) (Justitieministeriet, Finland)

Broschyr: [Vittna i domstol](#) (Justitieministeriet, Finland)

Senaste uppdatering: 10/05/2023

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.